

PROGNÓZOVANIE KVANTITATÍVNYCH UKAZOVATEĽOV V REGIONÁLNO M ŠKOLSTVE

Mgr. Ján HERICH / CVTI SR

Kľúčové slová:

ukazovateľ, časový rad, stochastický proces, relačná štruktúra, modelová rovnica, matematický model, prognóza

Úvod

Potreba prognózovať očakávaný vývoj dôležitých ukazovateľov školstva viedla začiatkom 90. rokov v Ústave informácií a prognóz školstva k vzniku prognostického tímu. Praktické skúsenosti a metodológia komplexného prognózovania (KPM) pražskej prognostickej školy boli implementované do prvých prognostických štúdií vývoja slovenského školstva. S vývojom informačných technológií a s využitím nových programových aplikácií sa zvyšovali možnosti a rozsah prognostickej činnosti. V súčasnosti sú k dispozícii matematické prognostické modely, ktoré v nadväznosti na demografický vývoj generujú očakávané trajektórie vývoja počtu žiakov, tried, učiteľov, učební a orientačne aj škôl. Modely relačnej štruktúry ukazovateľov sú permanentne aktualizované a doladované. Maximálnym využitím dát z informačného systému školstva a ďalších zdrojov je tak možné získavať validné krátkodobé a strednodobé prognózy.

Článok si kladie za cieľ ukázať niektoré základné postupy prognózovania kvantitatívnych ukazovateľov v regionálnom školstve. Zaoberá sa teoretickými a metodologickými východiskami prognózovania časových radov, praktickými ukážkami modelovania vzťahov a ilustratívnym uvedením výsledkov prognóz.

1. Teoreticko-metodické východiská prognózovania časových radov

Jedným z hlavných cieľov súčasnej údajmi a informáciami preplnenej doby je ich racionálne využitie a spracovanie do relevantnej vedomosti, ktorá umožní efektívne rozhodovanie. Táto informatická stratégia dostala aj metaforické pomenovanie a označuje sa termínom „data mining“ (dolovanie z dát). Do nej patrí i využívanie školských databáz a ostatných dostupných zdrojov na projektovanie očakávanej budúcnosti, na vytváranie prognóz v systéme školstva.

Predmetom kvantitatívneho prognózovania sú ukazovatele početnosti štatistických jednotiek žiakov, tried, učební, učiteľov a škôl odrážajúce výkonnosť a podmienky školského systému. Jedná sa o premenné veličiny, ktorých hodnota sa každý rok mení. Variabilitu premenných spôsobuje ich vlastná pohybová zotrvačnosť a vplyv dynamiky celého endogénneho systému napojeného na vonkajšie okolie. Usporiadáním hodnôt do časovej postupnosti dostaneme časový rad poskytujúci informáciu o dlhodobejšej tendencii; trende, ktorým sa generuje jeho vývoj.

Najvšeobecnejším teoretickým prístupom chápania časového radu je pojem stochastického procesu. To znamená, že vývoj ukazovateľa je do určitej miery náhodný a závislosť na iné procesy má pravdepodobnostný charakter. Zotrvačnosť v časovom vývoji je podmienená jeho autokoreláciou a dynamika je prenášaná prostredníctvom korelačných väzieb. Z tohto pohľadu nadobúda pri spracovaní prognóz významné miesto aparát **matematicko-štatistických metód**.

Výsledok analýzy konkrétnych časových radov býva rôznych. Pozitívny je prípad, keď mechanizmus generujúci vývoj ukazovateľa je matematicky uchopiteľný a formulovateľný. Vtedy je ho možné modelovať a zmysluplne prognózovať. Inokedy je realita tak zložitá, že stupeň nepravidelnosti a odchýlok vo vývoji je taký vysoký, že ukazovateľ nie je prognózovateľný.

Najcharakteristickejšou zložkou vývoja časového radu je **trend**. Predstavuje dlhodobjšiu tendenciu základného smerovania trajektórie. Odráža taktiež relatívne stabilný okruh relevantných podmienok vývoja. Najnázornejšia je predstava trendu ako rastúcej alebo klesajúcej priamky, preloženej cez reálne hodnoty. Časový rad sa však môže vyrovnávať aj zložitejšou matematickou krivkou, ktorá lepšie zodpovedá reálnemu vývoju. Takto sa vo vývoji dá identifikovať napr. kvadratický, exponenciálny, logistický alebo Gompertzov trend.

Druhou dôležitou charakteristikou časového radu je **cyklická** zložka. Do nej sa premieta periodické správanie pôsobiacich faktorov. Najčastejšie sú nimi demografické, ekonomické cykly ale aj sociálne cyklické zmeny. Cyklické správanie je v systémovej dynamike modelované negatívnymi spätnými slučkami. Odhady periód sa robia metódami spektrálnej analýzy. Správne odhadnutie tejto zložky je namáhavé a problematické, pretože dĺžky periód sa v realite môžu nepravidelne meniť.

V prípade, že máme k dispozícii aj údaje v intervaloch menších ako jeden rok (mesačné, štvrťročné), prichádza do úvahy aj rozklad časového radu na **sezónnu** zložku. Táto sa využíva napríklad v anticipácii mesačných údajov počtu nezamestnaných absolventov stredných škôl.

Poslednou, už nesystémovou zložkou, je **rezíduum**. Predstavuje náhodný vplyv množstva nešpecifikovaných faktorov. Snahou modelovania časového radu je minimalizovať tento činiteľ.

Rozklad na vyššie spomenuté zložky sa označuje ako dekompozícia časového radu. V prípadoch keď máme k dispozícii dlhý časový rad (nad 50 pozorovaní), je možné sa oprieť aj o reziduálnu zložku a z nej získať informáciu o budúcom vývoji. Na tomto základe stojí Box-Jenkinsonova metodológia modelov **ARMA a ARIMA**. Vzhľadom k požadovanej dĺžke postupnosti údajov možno tieto techniky použiť len v obmedzenom počte prípadov školských ukazovateľov.

Veľmi častým spôsobom je opis časového radu pomocou iných ukazovateľov, ktoré vystupujú v úlohe nezávislých činiteľov, faktorov. Tieto modely sa označujú ako faktorové modely. Do tejto skupiny patria rôznorodé **regresné modely**, ktoré sa v matematicko-štatistickom modelovaní školstva často využívajú.

Uvedené prístupy sú aplikačne najčastejšie, ale sú len úzkym výberom zo širokej škály prognostických metód. Rozsiahly priestor pre aplikácie a hľadanie optimálnych riešení v konkrétnych prípadoch poskytujú špecializované matematicko-štatistické balíky programov ako napr. IBM SPSS Statistics, IBM SPSS Modeler, STATISTICA alebo NCSS.

2. Modelovanie vývoja ukazovateľov regionálneho školstva

Súbor vecne súvisiacich ukazovateľov s formálne vyjadrenými vzťahmi vytvára model, ktorý je odrazom štruktúry reálnych objektov. V regionálnom školstve sú nimi subsystémy materských, základných a stredných škôl. Sieti vzťahov v reálnom objekte zodpovedá sústava na seba nadväzujúcich modelových rovníc. Schopnosť rovníc vyjadriť reálne vzťahy rozhoduje o kvalite predikčného modelu.

Rovnice v modeli sú rôzneho typu a plnia rozličné funkcie. V rámci metodiky komplexného prognostického modelovania sa rozlišujú nasledujúce typy rovníc:

• Aktualizačné rovnice

Často sa stretávame so situáciou, že dva ukazovatele sú vo vzťahu **potenciál** a jeho **aktualizácia**. Nejaký sledovaný ukazovateľ realizuje časť potenciálu, napríklad záujem o určitý druh stredoškolského štúdia sa realizuje na časti relevantnej populácie. Podiel ukazovateľov sa nazýva *koeficientom aktualizácie*.

Referenčný potenciál môže byť *čistý*, ak sledovaný ukazovateľ obsahuje len tie jednotky, ktoré sa nachádzajú v potenciáli. Koeficient aktualizácie v tomto prípade dosahuje maximálne hodnotu jedna. Napríklad 5-ročná populácia, je čistým potenciálom pre ukazovateľ 5-ročných detí navštevujúcich materskú školu, koeficient aktualizácie je čistou zaškolenosťou tejto skupiny. Potenciál je *hrubý* v opačnom prípade, vtedy koeficient môže byť väčší ako jedna. Deti nastupujúce do 1. ročníka základnej školy sú rôzneho veku, aj keď výraznú prevahu majú 6-ročné deti. Aj v takomto prípade je vhodné chápať 6-ročnú populáciu ako referenčný potenciál a sledovaný ukazovateľ vyjadriť prostredníctvom neho.

Použitie aktualizáčnej rovnice si ilustrujeme na popise vývoja novoprijatých do 1. ročníka základnej školy pomocou 6-ročnej populácie.

Tabuľka 1: Novoprijatí do 1. ročníka ZŠ a 6-ročná populácia

Rok	6-ročná populácia	Novoprijatí do 1. ročníka ZŠ	Koeficient aktualizácie
2000	65 552	67 829	1,03
2001	61 038	61 265	1,00
2002	59 961	58 955	0,98
2003	57 863	56 693	0,98
2004	56 400	55 310	0,98
2005	55 644	54 166	0,97
2006	53 939	53 074	0,98
2007	50 842	49 927	0,98
2008	50 472	47 531	0,94
2009	51 403	47 945	0,93
2010	53 432	49 563	0,93
2011	54 527	50 145	0,92
2012	54 015	49 643	0,92
2013	54 485	50 383	0,92
2014	57 082	51 319	0,90
2015	59 818	53 637	0,90

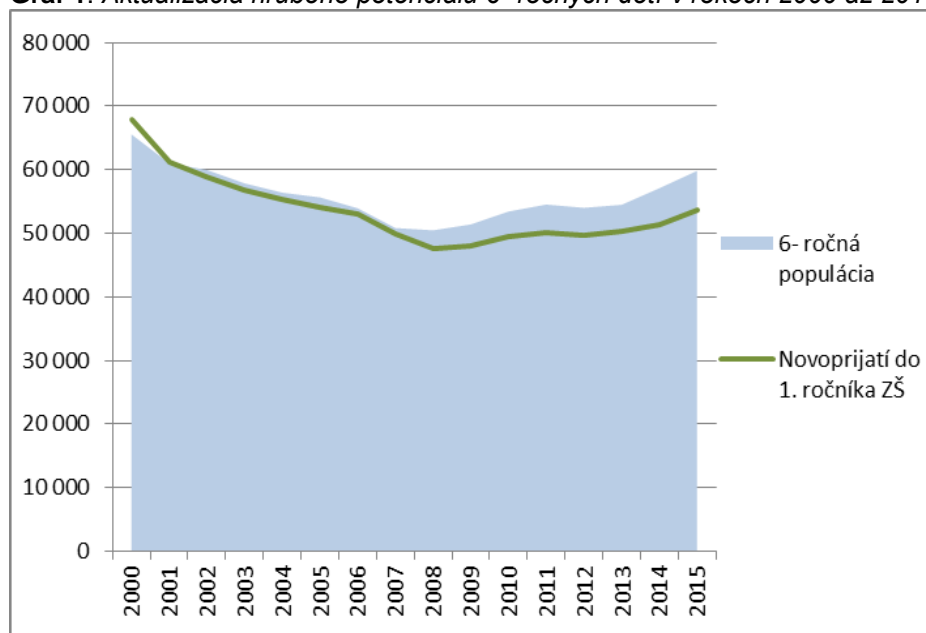
Vzhľadom k tomu, že sa jedná o hrubý potenciál koeficient aktualizácie v niektorých prípadoch (na začiatku milénia) prekročil aj hodnotu jedna. Pretože v ďalšom období rástol počet žiakov zaradených do nultého ročníka koeficienty aktualizácie novoprijatých do 1. ročníka klesali.

Z nasledujúceho grafu je zrejmé, že obidve trajektórie sú si podobné a teda populačný ročníka prináša dôležitú časť informácie pre odhad vývoja novoprijatých. Podľa výpočtu koeficientu determinácie vysvetľuje populácia v rokoch 2000 až 2015 variabilitu novoprijatých do 1. ročníka na 85 %. Tesnosť závislosti bol vyššia do roku 2007.

Metódou najmenších štvorcov je možné vzťah novoprijatých a referenčnej populácie vyjadriť aktualizáčnou rovnicou:

$$N = 1,23 \cdot P_6 - 15494$$

Graf 1: Aktualizácia hrubého potenciálu 6-ročných detí v rokoch 2000 až 2015

- **Bilančné rovnice**

Niektoré ukazovatele v systéme školstva sa správajú ako **tokové** a iné ako **stavové** premenné. Tokmi sú prírastky alebo úbytky, stav je výsledkom tokov a stavu v predchádzajúcom roku. Počet žiakov v danom druhu školy je tak určený bilančnou rovnicou zo stavu v predchádzajúcom roku a počtu novoprijatých, končiacich, resp. odchádzajúcich z rôznych dôvodov.

Bilančný vzťah ilustrujeme na vývoji subsystemu gymnázií. V tabuľke 2 sú uvedené počty novoprijatých, absolventov a žiakov. Výpočet bilancie je uvedený v stĺpci Z_{bil} a relatívny rozdiel od reálneho počtu žiakov (v %) v stĺpci $Dif Z_{bil}$.

Tabuľka 2: Novoprijatí, absolventi a žiaci gymnázií

Rok	Novoprijatí	Absolventi	Žiaci	Z_{bil}	$Dif Z_{bil}$ v %
2000	20 337	15 754	80 615	.	.
2001	20 208	13 995	86 239	86 828	0,7%
2002	19 689	13 427	91 661	92 501	0,9%
2003	18 603	9 331	100 057	100 933	0,9%
2004	19 145	18 592	99 738	100 610	0,9%
2005	20 156	19 284	99 758	100 610	0,9%
2006	20 433	19 522	99 931	100 669	0,7%
2007	19 771	18 875	99 915	100 827	0,9%
2008	19 626	18 483	99 821	101 058	1,2%
2009	14 734	19 191	94 019	95 364	1,4%
2010	16 332	19 692	89 336	90 659	1,5%
2011	16 369	18 796	85 071	86 909	2,2%
2012	15 948	19 098	80 346	81 921	2,0%
2013	15 762	18 260	76 711	77 848	1,5%
2014	16 465	16 813	74 891	76 363	2,0%
2015	16 140	16 123	73 757	74 908	1,6%

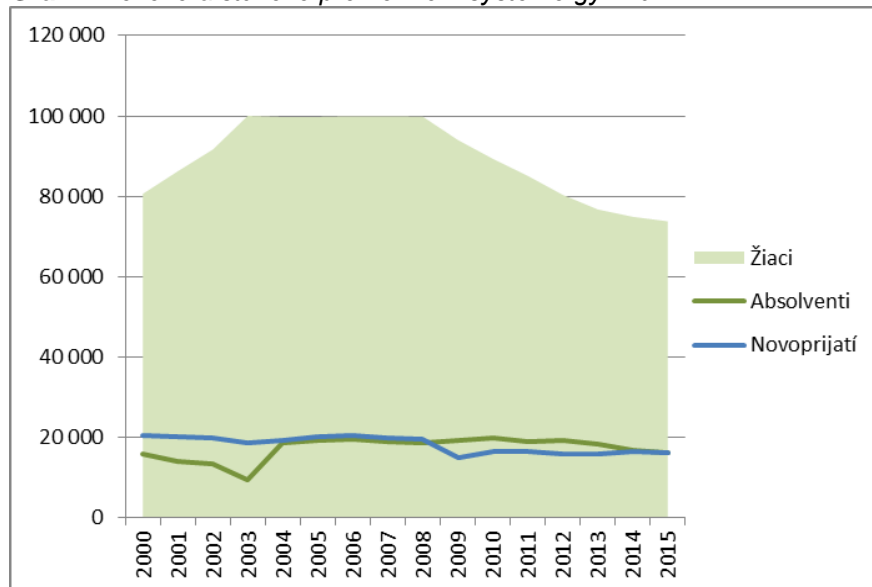
Zdroj: CVTI SR

Bilančná rovnica pre žiakov gymnázií má nasledujúci tvar:

$$Z(t) = Z(t-1) + N(t) - A(t)$$

Táto rovnica odhaduje v sledovanom období reálny počet žiakov gymnázií s priemernou chybou 1,3 %. Rozdiel tvoria predčasne odchádzajúci a náhodné úbytky zo systému.

Graf 2: Tokové a stavové premenné v systéme gymnázií

• Distribučné rovnice

Modelovaný systém sa môže skladať z viacerých paralelných blokov alebo hierarchických úrovní. Prechod medzi nimi zabezpečuje tento typ rovníc. V rámci školského systému môže to byť prechod z celoslovenskej úrovne na regióny, členenie podľa zriaďovateľa školy (štátne, súkromné, cirkevné) alebo napríklad distribúcia žiakov stredných škôl podľa druhu školy (stredné odborné školy, konzervatóriá, gymnáziá).

Tabuľka 3: Distribúcia žiakov stredných škôl podľa druhu školy

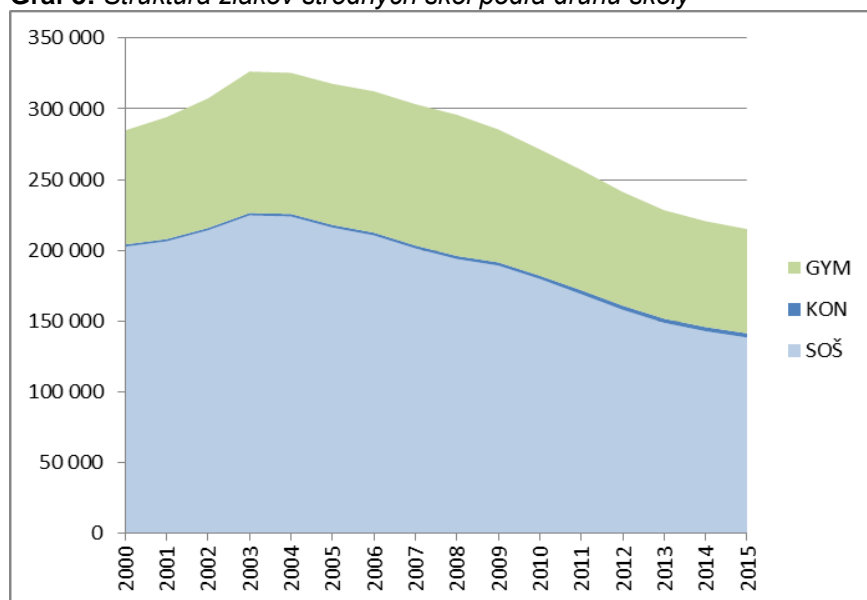
Rok	SOŠ	%	KON	%	GYM	%	Spolu
2000	202 621	71,1%	1 579	0,6%	80 615	28,3%	284 815
2001	206 356	70,1%	1 623	0,6%	86 239	29,3%	294 218
2002	214 216	69,7%	1 649	0,5%	91 661	29,8%	307 526
2003	224 731	68,8%	1 728	0,5%	100 057	30,6%	326 516
2004	223 957	68,8%	1 839	0,6%	99 738	30,6%	325 534
2005	216 091	68,0%	1 961	0,6%	99 758	31,4%	317 810
2006	210 573	67,4%	2 021	0,6%	99 931	32,0%	312 525
2007	201 369	66,4%	2 108	0,7%	99 915	32,9%	303 392
2008	193 898	65,5%	2 182	0,7%	99 821	33,7%	295 901
2009	189 265	66,3%	2 275	0,8%	94 019	32,9%	285 559
2010	179 790	66,2%	2 312	0,9%	89 336	32,9%	271 438
2011	168 974	65,8%	2 859	1,1%	85 071	33,1%	256 904
2012	157 956	65,5%	2 985	1,2%	80 346	33,3%	241 287
2013	148 748	65,1%	2 940	1,3%	76 711	33,6%	228 399
2014	142 799	64,7%	2 956	1,3%	74 891	33,9%	220 646
2015	138 360	64,3%	2 977	1,4%	73 757	34,3%	215 094

Zdroj: CVTI SR

Z vývoja žiakov stredných škôl je zrejmé, že podiel žiakov na stredných odborných školách permanentne klesal a od roku 2000 znížil sa z 71,13 % na 64,3 %. Naproti tomu preferovanie gymnaziálneho štúdia sa odrazilo v náraste jeho podielu z 28,3 % na 34,3 %.

Spôľahlivá predstava o budúcom vývoji zložitej dynamiky distribučných pomerov si vyžaduje doplniť matematické postupy aj expertným posúdením vecnými odborníkmi.

Graf 3: Štruktúra žiakov stredných škôl podľa druhu školy

- **Interpretačné rovnice**

Tento typ rovníc ako vyplýva z názvu má **interpretačnú funkciu**. Jedná sa o rôzne sumácie častí do celkov a ich podiely. Interpretačnú úlohu majú aj pomery žiakov k ostatným ukazovateľom napríklad na vyjadrenie naplnenosti tried (Z/T), využitia učebni (Z/Ub) veľkosti škôl (Z/S). V modeli sa ďalej podľa potreby využívajú percentuálne štruktúry, miery (napr. opakovania ročníka) a rôzne indexy dynamiky časových radov.

- **Hypotetické rovnice**

Ako bolo už v úvode povedané, štruktúra vzťahov modelového systému je stochastická. Výskyt určitej kombinácie hodnôt nezávisle premenných len zvyšuje pravdepodobnosť (očakávanie) výskytu určitej hodnoty závislej premennej. V prípade priamej úmery to znamená, že vysokým (nízkym) hodnotám pôsobiacich faktorov zodpovedajú v priemere vysoké (nízke) hodnoty sledovanej premennej. Navrhnutá rovnica je len hypotézou, ktorá sa testuje na empirickej úrovni. Snahou je zostaviť takú rovnicu, ktorá minimalizuje reziduálnu zložku, t. j. na údajoch z minulosti sa najlepšie osvedčila. Hypotetické rovnice treba každoročne overiť či ešte zodpovedajú novej skutočnosti. Ak nie, treba modifikovať ich parametre alebo ich úplne vymeniť.

Pri zostavovaní tohto typu rovníc sa pre skúmanú (závislú) premennú vyberá **súbor vysvetľujúcich** (nezávislých) prediktorov, ktoré ju najlepšie aproximujú. Do úvahy prichádzajú také faktory, ktoré s pôvodným ukazovateľom signifikantne korelujú a najúplnejšie vysvetľujú jeho variabilitu. Prihliada sa aj na časové posuny, napríklad v prípade novoprijatých a absolventov. Vo všeobecnosti sa takáto závislosť môže modelovať nelineárnymi funkciami, často sa však z praktických a interpretačných dôvodov používa jednoduchšia lineárna závislosť.

Na ilustráciu uvedieme výpočet počtu učiteľov gymnázií. Z korelačnej štruktúry sa hypoteticky stanoví závislosť tohto ukazovateľa od počtu žiakov a tried.

	Coefficients	Standard Error	t Stat	P-value	Lower 95%	Upper 95%
Intercept	0					
Z	0,023	0,005	4,305	0,004	0,010	0,035
T	1,742	0,135	12,883	4E-06	1,422	2,062

Pomocou mnohorozmernej lineárnej regresie sa metódou najmenších štvorcov určili parametre a získala nasledujúca rovnica:

$$U = 0,023 \cdot Z + 1,742 \cdot T$$

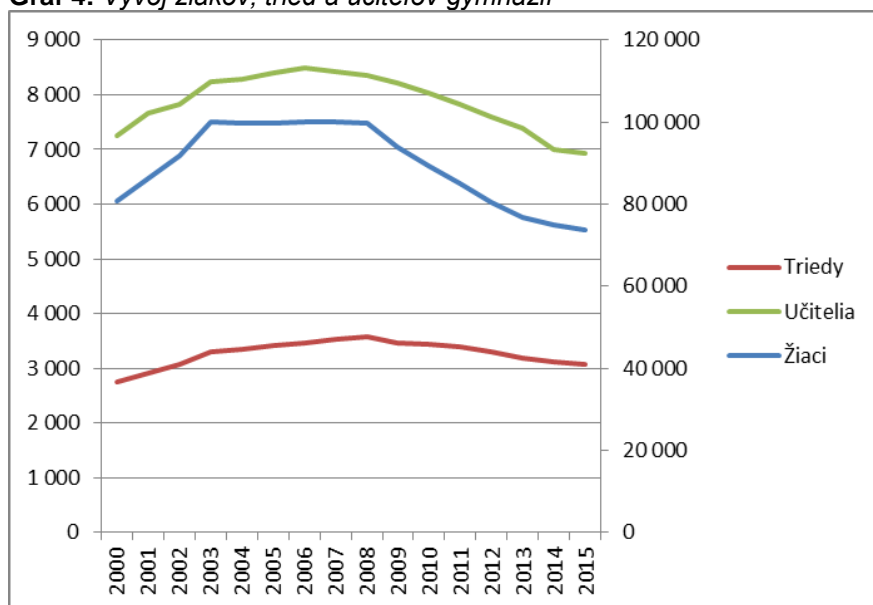
Tabuľka 4: Žiaci, triedy a učitelia gymnázií

Rok	Žiaci	Triedy	Učitelia
2000	80 615	2 741	7 260
2001	86 239	2 916	7 672
2002	91 661	3 062	7 827
2003	100 057	3 308	8 230
2004	99 738	3 351	8 282
2005	99 758	3 409	8 404
2006	99 931	3 465	8 498
2007	99 915	3 523	8 431
2008	99 821	3 581	8 359
2009	94 019	3 472	8 225
2010	89 336	3 437	8 035
2011	85 071	3 385	7 837
2012	80 346	3 303	7 590
2013	76 711	3 191	7 387
2014	74 891	3 118	6 999
2015	73 757	3 064	6 933

Priemerná relatívna chyba takto stanovenej hypotetickej rovnice na retrospektívnych údajoch bola nižšia ako 1 %.

Zdroj: CVTI SR

Graf 4: Vývoj žiakov, tried a učiteľov gymnázií

Poznámka: počet žiakov sa vzťahuje k pravej osi grafu.

Záver

Prognózovanie je prekladom reálnych procesov do jazyka matematiky a spätne interpretáciou výsledkov modelu do príslušnej vecnej oblasti. Veľár prognostických metód a spôsobov prognózovania je veľmi široký. Predstavuje rôznorodú paletu farieb, z ktorej prognostik si môže vybrať tú „najreálnejšiu“. Samozrejme, že popri exaktnosti postupov, je v prognostickej činnosti široký priestor aj pre intuíciu, kreativitu a uplatnenie osobných postupov. Výsledný produkt, model, prognóza je tak určený jednak charakterom objektu ako aj autorom prognózy.

Receptom proti prílišnej subjektívizácii prognóz je ich neustále overovanie, testovanie a permanentné sledovanie vývoja jednotlivých ukazovateľov. Taktiež k validite prognóz prispieva používanie pokročilých matematicko-štatistických metód, ktoré sú súčasťou špecializovaných balíkov programov. Na kvalitu prognóz sa taktiež podpisuje odborný kontakt s inými prognostickými pracoviskami a ich prácami, ktoré môžu byť výdatným podnetom na zmenu zabehaných spôsobov a na sledovanie najnovších trendov v tejto oblasti.

Na záver uvádzame ukážku strednodobej prognózy počtu detí/žiacov z výstupu CVTI SR „Prognóza výkonov regionálneho školstva do roku 2025“:

Tabuľka 4: Prognóza detí/žiacov materských, základných a stredných škôl

Rok	MŠ	ZŠ	GYM	SOŠ	KON	Spolu
2000	154 232	652 053	80 615	202 621	1 579	1 091 100
2001	150 587	627 749	86 239	206 356	1 623	1 072 554
2002	151 125	603 330	91 661	214 216	1 649	1 061 981
2003	150 718	580 791	100 057	224 731	1 728	1 058 025
2004	149 232	557 328	99 738	223 957	1 839	1 032 094
2005	141 814	534 147	99 758	216 091	1 961	993 771
2006	140 014	510 510	99 931	210 573	2 021	963 049
2007	139 374	485 018	99 915	201 369	2 108	927 784
2008	138 186	461 715	99 821	193 898	2 182	895 802
2009	138 496	448 371	94 019	189 265	2 275	872 426
2010	139 239	439 675	89 336	179 790	2 312	850 352
2011	144 130	434 477	85 071	168 974	2 859	835 511
2012	149 511	430 139	80 346	157 956	2 985	820 937
2013	153 059	427 377	76 711	148 748	2 940	808 835
2014	156 402	425 731	74 891	142 799	2 956	802 779
2015	157 956	427 418	73 757	138 360	2 977	800 468
2016	153 474	431 131	73 272	134 586	2 921	795 385
2017	151 295	439 180	75 770	130 409	2 916	799 570
2018	150 097	443 274	75 933	127 085	2 904	799 292
2019	150 678	446 224	76 680	125 269	2 863	801 714
2020	150 963	448 179	77 668	125 734	2 902	805 446
2021	150 269	450 462	79 092	127 398	2 975	810 197
2022	148 574	452 274	80 466	129 238	3 047	813 599
2023	146 264	452 726	81 707	131 436	3 126	815 259
2024	143 729	450 848	82 664	134 479	3 224	814 943
2025	141 123	448 586	83 621	136 968	3 310	813 608
index 25/15	0,89	1,05	1,13	0,99	1,11	1,02

Zdroj: CVTI SR

Použitá literatúra:

1. Faifr, V., Gál, F., Potúček, M., Zeman, M.: Modelování společenských systému metodou KPM. Praha : Sportpropag, 1981, 473 s.
2. Majtán, M., Herich, J.: Školská prognostika. Nitra : VŠPg, 1995.
3. Švec, Š. a kolektív: Metodológia vied o výchove. Bratislava : IRIS, 1998.
4. Hendl, J.: Přehled statistických metod zpracování dat. Praha : Portál, 2004, 583 s.
5. Pacáková V. a kolektív.: Štatistické metódy pre ekonómov. Bratislava: Iura Edition, 2009.
6. Potuček, M.: Manuál prognostických metod. Praha: Slon, 2006.
7. Vincúr, P., Zajac, Š. a kolektív: Úvod do prognostiky. Bratislava :SPRINT - vfra, 2007.
8. Prognóza obyvateľov SR 2012-2060 stredný variant. Výskumné demografické centrum. Bratislava, INFOSTAT, 2012.
9. Štatistická ročenka školstva SR. Bratislava : ÚIPŠ/CVTI SR, roky 2000 až 2015.
10. Herich, J.: Prognóza výkonov regionálneho školstva do roku 2025. Bratislava : CVTI SR, 2015, 43 s.